

ශ්‍රී. ඩබ්. ඩී. 2555 නවම් මස කලාපය, රා. ඩී. 2012 ක් වූ පෙබරවාරි 07 වන දින

**වැලඟම ශ්‍රී සුගත ශාන්ති සේවා සංසදයේ නිර්මාතෘ ගරු යාවජීව සනාපති
 ටී. ඩබ්ලිව්. ඒ. කල්යාණ වසන්ත මහතා විසිනි.**

හමෝ තසස හගචතෝ අරහතෝ සමමා සමබුද්ධසස !!!

අන්තවලට නොවැටී මැදුම් පිළිවෙතින් හරිමග හඳුනා ගනිමු.
 (සංයුතත නිකාය කච්චානගොතත සූත්‍රය ඇසුරින්)

ධම්කාමී පින්වතුනි,

අද කිතු වසින් 2012 ක් වූ පෙබරවාරි මසට යෙදුණු නවම්පුර පසළොස්වක පොහොය දිනය යි. බුද්ධ ශාසනයෙහි ඉතා වැදගත් කරුණු සතරක් සිදුවීම සිහිපත් වන පෝය දිනයකි. එනම්, ගෞතම ශාසනයෙහි ප්‍රථම සංඝ සමුළුව පැවැත්වීම, සැරියුත් මුගලන් දෙදෙනා වහන්සේට අගසව් තනතුරු ලැබීම, ඕවාද ප්‍රාතිමෝක්ෂය දේශණා කිරීම, බුදුරජාණන් වහන්සේ ආයුසංස්කාරය හැරීම යන විශේෂ සිදුවීම් ය.

අද මෙම සදහම් පණිවුඩයට මාතෘකාව වූයේ “කච්චානගොතත සූත්‍රය යි.” කච්චානගොතත නම් වූ ස්වාමීන් වහන්සේ ඇසූ ප්‍රශ්නයකට බුදුරජාණන් වහන්සේ දුන් පිළිතුර මෙම සූත්‍රයෙන් ප්‍රකට වේ.

සැවැත්නුවර ජේතවනාරාමයේදී බුදුනිමියන් බැහැරෙකින්නට වැඩම කරන ලද කච්චානගොතත හිමියන් බුදුනිමියන් හමැද මෙසේ අසනව. “සමමා දිට්ඨි සමමා දිට්ඨි ති භනෙන වුච්චති, කිත්තාවතානු ඛො භනෙන සමමා දිට්ඨි හොතිති?” (භාග්‍යවතුන් වහන්ස සමමා දිට්ඨි සමමා දිට්ඨිය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස ! කෙතෙකින් සමමා දිට්ඨි ඇත්තේ වේ ද?)

මේ අසන ලද ප්‍රශ්නය අද ජීවත්වන අපිටත් සාධාරණ ගැටලුවකි. එය දැනගැනීම යහපතකි. බුදුහාමුදුරුවන්ගේ දේශණාවට අනුව සමමා දිට්ඨිය යනු

නිවැරදි දැකීම යි. එය ආකාර දෙකකි. ලෞකික සමමා දිට්ඨිය සහ ලෝකෝත්තර සමමා දිට්ඨිය යි. දන් දීමෙහි සිල් රැකීමේ විපාක ඇත, මෙලොව පරලොව ඇත හොඳ ක්‍රියාවල හොඳ විපාක ඇත, නරක ක්‍රියාවල නරක විපාක ඇත, මව ඇත පියා ඇත, ඕපපාතික සත්ත්වයෝ ඇත, මෙලොව පරලොව දෙක ගැන තම අවබෝධයෙන් දැනගන්නා ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ ඇත. යන මේ මානසිකත්වය ලෞකික සමමා දිට්ඨිය යි. එවන් පුද්ගලයා ප්‍රඥාවන්තයෙකි. ලෝකෝත්තර සමමා දිට්ඨියට බැසගන්නට ලෞකික සමමා දිට්ඨිය තුළ පිහිටිය යුතු ය.

ලෝකෝත්තර සමමා දිට්ඨිය යනු කුමක් ද? දුකෙකු ඤාණං (දුක ගැන අවබෝධ ය) දුකක සමුදයෙ ඤාණං (දුක හටගැනීම පිළිබඳ අවබෝධය) දුකක නිරෝධෙ ඤාණං (දුක නිරුද්ධ වීම පිළිබඳ අවබෝධය) දුකක නිරෝධ ගාමිණී පටිපදා ඤාණං (දුක නැති කිරීමේ මාර්ගය පිළිබඳ අවබෝධය යි.) මේ සමමා දිට්ඨියේ ආකාර දෙක පිළිබඳ සරළ විස්තරය යි.

බුදු හිමියන් මෙම කච්චානගොතත සූත්‍රයෙන් එම සමමා දිට්ඨිය විග්‍රහ කරන්නේ පටිච්ච සමුතපාද ධර්මය අවබෝධවන විදියට යි. ඉතා රමණීය ලෙසට සමමා දිට්ඨිය තේරුම් කරල දෙනව.

කච්චාන ! මේ ලෝකයා අස්තිත්වය (ඇතැයි යන හැඟීම) ද, නාස්තිත්වය (නැතැයි යන හැඟීම) ද යන අන්ත දෙකතුළ කච්චන් බැසගන්නව. “දවයං නිසසිතො ඛොයං කච්චාන ලොකො යෙභුයෙප්පන අත්ථිත කෙදච්ච නත්ථිතකදච්ච” එනම්, මරණින් මතු යම් ස්ථානයක වෙනස් නොවී සදාකාලිකව ඉන්නවා කියන දෘෂ්ඨිය යි. එය ඇත කියන දෘෂ්ඨිය යි . ඒ සඳහා ශාස්චත යන වචනය ද භාවිතා කරනවා. ඊළඟ එක උච්ඡේද දෘෂ්ඨිය යි. එනම්, මරණින් මතු සිඳී වැනසී නැති වී යාම යි. මේ ලෝකයේ ඛොහෝ සත්වයෝ මේ දෘෂ්ඨි දෙකේ එල්ලී ඇති බව බුදු හිමියන් පැහැදිලි කරනව.

අදත් සමාජය තුළ මේ මත දෙක පවතිනව. එය සාමාන්‍ය ස්වභාවයක් බුදුහිමියන් පහළ වූ යුගයෙන් මේ අන්ත දෙක පිළිගත් ශාස්තෘවරු හිටිය “සාණංකාරවා ඝාතං පිචෙත්” (ණය වෙලා හරි ගිතෙල් බීපන්) “ නසමී භුතසප්ප දෙනසප්ප (මියගිය ශරීරය පළිස්සුනාම) පුණරා ගමන: කාත: (ආපනු එන්නෙ නැත) එබැවින් “යාවත් පීචෙත් සුඛං පීචෙත්” (ඉන්නකං සැපසේ පීචත් වෙනු) අද මේ අදහසම ගිතෙල් නොබිච්ච වෙනත් වචන වලින් භාවිතා කරනවා. ඉන්නකම් කාලබිල ජොලියෙ ඉන්න ඕන සැපසේ ඉන්න ඕන. මැරණට පස්සේ ද සැප විඳින්නෙ යනුවෙනි. බුදුහිමියන් මේ අන්තදෙක පැහැදිලි කරනව. වැරදි දැකීමක් බව පෙන්වා දෙනව ලෝකයේ නවීන විද්‍යාව කොයිතරම් දියුණු වුව ද උගතුන් බිහි වුව ද ඉහත කී ශාස්චත උච්ඡේද යන මෙම දෘෂ්ඨි දෙකෙන් තමයි ලෝකයා නිතරම සසරට ඇද බැඳ තබන්නේ මෙයින් මිඳෙන විදි කච්චාන භාමුදුරුවන්ට එතැන්පටන් කියල දෙනව.

කච්චාන ලෝක සමුදය හෙවත් ලෝකය (දුක) ඇතිවීමට හේතුවන කාරණය මනා නුවණින් දකින්නා හට (ලොක සමුදයකදව ඛො කච්චාන යථාභූතං සමමපපඤ්ඤාය පසසතො) ලෝකයේ යම්කිසි ඇතැයි යන හැඟීමක් (ශාස්චත) හෝ නැතැයි යන හැඟීමක් හෝ (උච්ඡේද) වේද එය එසේ සිදු නොවේ යනුවෙන්

හව පව්වයා ජාති
උප්පැත්තිය හටගනී.

හවය නිසා ජාතිය හෙවත්

ජාති පව්වයා ජරා මරණං ජාතිය හේතුකරගෙන ජරා (ස්කන්ධයන්ගේදීර්ම).) මරණ (එම ස්කන්ධ විනාශය)ගේක (දොම්නස් වේදනා) පර්දේව (හැකීම, වැලපීම) දුක (කායික දුක) දොමනස්ස (මානසික දුක) උපායාස (දැඩි වෙහෙස)

මෙලෙස බුදුරජාණන් වහන්සේ කවචානගොතන හිමියන්ට පැහැදිලි කර දෙනව අවිද්‍යාව හෙවත් චතුරාර්ය සත්‍ය නොදන්නා කම නිසා හවගාමී ගමන නොසිඳී නොබිඳී පටිච්ච සමුත්පන්නව ගලායන බව “ඉති ඉමසමිං සති ඉදං හොති - ඉමසස උපපාදා ඉදං උපපජජති” (මෙය ඇති කල්හි මෙය වේ. මෙය උපදින විට මෙය උපදී.) “ඉමසමිං අසති ඉදං නහොති - ඉමසස නිරෝධා ඉදං නිරුජ්ජති” (මෙය නැති කල්හි මෙය නැත. මෙය නිරුද්ධ වීමෙන් මෙය නිරුද්ධ වේ.) ඒ පරිදි “පංච භයවෙර සූත්‍රයේ ”දී වඩාත් පැහැදිලි කරනව.

“එව මෙතසස කෙවලසස දුකඛකඛණධසස සමුදයොහොති අවිජජායපෙච අසෙසචිරාග වරාග නිරෝධා සංඛාර නිරොධො” අවිද්‍යාව ශේෂ නොවී (විරාග) වෙන්වීමෙන් ම ඒ හේතුවෙන්ම සංඛාර නැතිවීම හෙවත් නිරෝධය වේ. සංඛාර නිරෝධ වීමෙන් විඤ්ඤාණය නිරෝධ වේ. විඤ්ඤාණය නිරෝධ වීමෙන් නාමරූප නිරෝධය වේ..... යනාදී වශයෙන් ජරා මරණ දුක්වා සත්වයාගේ අතීතයත් මෙහෙමයි. චරිතමානසත් මෙහෙමයි, අනාගතයත් මෙහෙමයි. අතීතයෙන් අවිද්‍යාව නිසා සංඛාර පහළ වෙනව. අතීතයෙන් අවිද්‍යාව නිරෝධයෙන් සංඛාර නිරෝධ වෙනවා. එහෙමනම් ඇත නැත යන වාදයක් ගොඩ නැගීමක් වෙන්හේ නැතැ. පටිච්ච සමුත්පාද හෙවත් හේතු ප්‍රත්‍යයන්ගේ සමවායයක් බවට තේරුම් ගැනීමට සම්මා දිට්ඨිය පහළ වෙනවා.

අවිද්‍යාව නිරෝධ වෙන්හේ කවදා ද? විද්‍යාව පහළ වන දවසට. විද්‍යාව පහළ වෙන්හේ කවදා ද? දුක, දුක ඇතිවීමට හේතු, දුක නැතිකිරීම සහ එම මාතීය පිළිබඳ ඤාණය පහළ වුනු දාට (චතුරාර්ය සත්‍ය අවබෝධය වුනු දිනට) චතුරාර්ය සත්‍ය කවදා අවබෝධ වේද ? සම්මා දිට්ඨිය මූලික වූ ආයාසී අෂ්ඨාංගික මාර්ගය සම්පූර්ණ වූ දවසට යි.

එව මෙතසස කෙවලසස දුකඛකඛණධසස නිරොධො හොතිති (මෙසේ සම්පූර්ණයෙන් දුක් රැස නිරෝධය වේ.)

කවචාන නාමුදුරුවන්ට ඇතිවුනු ගැටලුව තමයි සමමා දිට්ඨිය කියන්නේ කුමක්ද? කොපමණකින් සමමා දිට්ඨිය වේද? යන ප්‍රශ්නය යි. බුදු හිමියන් ඒ සඳහා සත්වයාගේ ස්වභාවයත් ගතියත් පැහැදිලි කරමින් දෘෂ්ඨි දෙකක් පෙන්වා දෙනවා . ශාස්වත මරණින් මතු සදාකාලික ඉන්නවා කියන මතය සමහරු දරණවා. උචෙජද - මරණින් මතු කිසිවක් නැත කියන දැකීම, මේ දෙකම දෘෂ්ඨි දෙකක් බවත් යහපත් නොවන බවත් ,පටිච්ච සමුත්පාදය හෙවත් හේතු ප්‍රත්‍ය (හේතු එල) න්‍යාය තුළින් ලෝකය හටගන්නේ පවතින්නේ නවතින්නේ මෙහෙමයි කියලා. පැහැදිලි කරනවා.මනුස්සයෙක් මැරුණු ගමන් අවසන් වෙන්හේ නැතැ. නැවත. “හව පව්වයා ජාති” හවය ප්‍රත්‍ය කරගෙන උපත සිදුවෙනවා. අතීතයෙන්

වර්තමානයෙන් එහෙමයි. අනාගතයේදීත් එහෙමයි. එවිට මරණින් පසු කොහොම වේවි ද කියා අන්ත වල ගැටෙන්න උවමනා නැහැ. “යංකිඤ්ච සමුදය ධමම ට - සබ්බං තං නිරොධ ධමමංති” හේතු නිසා යමක් හටගනී ද හේතු නැති කිරීමෙන් හේතුවෙන් හටගත් දෙය නිරුද්ධ වේ. මේ නිසයි බුදුනිමියන් පටිච්ච සමුත්පාදයේ ඇතිවීම නැතිවීම පිළිබඳව හොඳින් නුවණින් විමසන්න . අවවාද කරන්නේ.

කච්චාන භාමුදුරුවන්ට විතරක් නෙවී මේ අවබෝධය අපිට ද ඉතා වැදගත් වෙනව. මේ මුලු ලෝකයම සත්වයෝ වැරදි පැටලිලි සහගත තත්වයකයි ඉන්නේ ජරාමරණ ඇතිවෙන විට රෝග පීඩා ඇතිවෙන විට එයින් බේරෙන්න විවිධ මිත්‍යා දෘෂ්ටි කරා යනවා. ඒ නැම තත්වයක්ම ලෝකයේ ස්වභාවයන් ය. නුවණින් ලෝකය දිනා බලන විට දුකක් වෙන්නේ නැහැ. ඒවාගේම මේ දහම මග හැරුනොත් තේරුම් නොගතහොත් අපේමරණය සිදුවෙනවත් සමග ජේත ලෝක, නිරයේ ,තිරිසන් අපායෙ ඉපදුනොත් එතනඉඳලා කොහෙත්ම මේ දහම තේරුම් ගන්න පසුබිමක් නැතිවෙනවා. ඒ විදියට කල්පගණන් ලෝකේ කැරකෙන විට නැවත මිනිස් ලොව ඉපදුනොත් ඒ වෙනකොට මේ දහම කියල දෙන්න කෙනෙක් නැති වුනොත් අනාට් යි. එහෙම අනතුරු දායකතත්වයක් මේ සසර පවතින්නේ. එබැවින් ධර්මය තුළ පිහිටනවා කියන්නේ මේ ආකාරයට තේරුම් ගැනීම යි. එය තවත් කෙනෙකුට තවත් කෙනෙක් වෙනුවෙන් කරන්න පිළිවන් කමක් නැහැ. ලෝකය යනු බලයක් පමණ ශරීරය. එහි ඇතිවන දුක සහ එහි නිරෝධය පිළිබඳව මේ සූත්‍රයෙන් පැහැදිලි වුනා “ න කඛකති” (සැක නෑ) “න විචිකිචජති” (විචිකිච්ඡාවක් නෑ) “අපරපච්චයා ඤාණමෙවසස එතට් හොති” (අනුන්ගේ හේතු නැතිවම ආත්ම ප්‍රත්‍යක්ෂ ඤාණයෙන්ම වේ.)

බොද්ධයෝ වන අපිට පමණක් නෙවී ත්‍රිවිධ ලෝක ධාතුවේම සැරිසරණ සත්වයාට සාධාරණ වූ දහමක් මේ කච්චාන භාමුදුරුවන්ට කියල දන්න සම්මත ලෝකේ දුක්විඳින වෙලාවට අපිට තිතෙනව. මේ දුක් ඉවරකරල සැනසීමක් ඇතිව දෙයියනේ ! කියලා කාල ඇඳලා ඉන්න ලැබෙන්නේ කවදාද කියලා එහෙම හිතන වාර අනන්තයි. ඒ අපේ අවබෝධයේ තරම තමයි. ඉතින් ඒ සඳහා පිළියම් ද කරනවා. කුමකට ද? ඒ පිළියම් කරන්නේ සැප උපදවගන්න ඉහත කී ධර්ම න්‍යාය ඉගෙන ගත් විට සැප කියලා දෙයක් ලෝකේ තියෙනව ද කියලා අවබෝධ වෙනව. දුකටපිළියම් කරනවිට “සැප” යන වචනය භාවිතා කරන්න වෙනව. ඒත් සැපට තියෙන්නේ දුකමයි. ඒ අපි හිතන දුක ඉවරෙටම ඉවර වෙන්න නම් අවිද්‍යාව ඉතුරු නැතිව “අවිජ්ජායතෙව අසෙසවිරාග නිරොධා” (අවිද්‍යාවේ ශේෂ නොවූ නිරෝධය) ඉවරවුණු දාට මේ කියන දුක සම්පූර්ණයෙන්ම නැති වී යනවා.

සමහර විට අපේ සමාජයේම සමහර ඇත්තන් කියනව. බණ ටිකක් අහන්න ගියත් ඔය වතුරාඨීය සත්‍ය පස්සෙ පුළුවනි, කාලීන බණටිකක් ඇනුවම ඇති. තව වයස තියෙනව වතුරාඨීය සත්‍ය අහන්න. තව විවාහ වුනෙත් නැහැ. තම අමුදුරුවන් පෝෂණය කරනව. රැකිරිකෂා කරන්න ඕන. ව්‍යාපාරකරකයෙක් නිසා හම්බ කරන්න ඕන. යනාදී වශයෙන් එහෙම අදහස් දරණ අයත් අර මුලදී කියන ලද දෘෂ්ටි දෙකට අයත් වූ අය ලෙසට දහමට අනුව වැටෙනවා. මේ සූත්‍රයේදී එහෙම කාල හේදයකට හෝ පුද්ගලහේදයකට හෝ සීමා කරන්න බැහැ. බරපතල සැඩ පහරවල් හතරකට අසුවී ගහගෙන යෑමක් අපිට මේ සිදුවෙන්නේ.

කාම, භව, දිට්ඨි, අවිජ්ජා නම් වූ සංඛපහර හතරටම එකවරට ගසාගෙන යද්දී කාමයට දාමයට, භවයට, අවිජ්ජාවට අසුනොවී එයින් එගොඩවන්න ආර්ය මාග් අංග අට නැමති පහුර හදාගත යුතු යි. ඒ සඳහා ගිහි පැවිදි පෝසත් දුප්පත් ලොකු කුඩා ආදී හේද නැහැ. අවශ්‍ය වන්නේ තමා විසින්ම තමාගේ ආරක්ෂාව සලසා ගැනීමයි. “අතතදීපා” (තමාට තමා දවිපයක් කර ගන්න) “අතත සරණා” (තමාට තමාම පිහිටක් කරගන්න) “අනඤ්ඤ සරණා” (වෙනත් කෙනෙක් පිහිට නොකර ගන්න) “ධම්ම දීපා” (ධම්ම දුපතක් කරගන්න . “ධම්මසරණා” (ධම්ම සරණ කරගන්න. “අනඤ්ඤ සරණා” (වෙනත් දෙයක් සරණ කරගන්න වචන)

ස්වාධීන කෙනෙක් වෙන්න . දින වෙන්න වචන. දාමයින්ගෙන් වෙන්ව “සමමා දිට්ඨි” යෙහි යුතුව අන්තවල නොවැටී මැදුම් පිළිවෙත තුළින් හේතුන්ගෙන් හටගන්නා වූ යමක් ඇත් ද හේතු නිරුද්ධ විමෙන් විනිවිදිත්වය උතුම් ශාන්තියට පත්වීමට ධර්ම ඥාණය පහළ කරගනිමු.